

HAFRANNSÓKNASTOFNUN

Rannsókn- og ráðgjafarstofnun hafs og vatna

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

Reykjavík 2. apríl 2019

Efni: Drög að reglugerð um friðun áls á Íslandi

Atvinnuvega og nýsköpunarráðuneytið kynnti, í samráðsgátt drög að reglugerð um bann við álaveiðum. Reglugerðin byggir á lögum um lax- og silungsveiði nr. 61/2006, með síðari breytingum.

Hafrannsóknastofnun hefur áður komið sínum athugasemdum við reglugerðina á framfæri við ráðuneytið, en þær snúa einkum að tæknilegum atriðum í reglugerðinni.

Á kynningartíma reglugerðarinnar í samráðsgátt voru gerðar 3 athugasemdir við reglugerðardrögin. Einn þeirra sem sendu inn athugasemdir á veiðirétt eftir því sem fram kemur í athugasemdunum, en þar er ekki list neinni sögulegri nýtingu. Sá aðili taldi að reglugerðin myndi hindra möguleika sína til veiða. Það er þó er ekki raunin skv. undanþáguákvæði í reglugerðinni. Ekki komu athugasemdir frá öðrum og enginn frá veiðiréttarhöfum líkt og búast hefði mátt við ef ríkir hagsmunir hefðu verið í húfi eða skoðanir almennt mjög skiptar.

Efnislega vísuðu athugasemdirnar til þess að skortur væri á þekkingu á vistfræði áls á Íslandi.

Taka má undir þau sjónarmið að nokkru þar sem útbreiðsla, stofnstærð áls á Íslandi er ekki mjög vel þekkt. Vitað er að nýliðun í ála í ferskvatn hér á landi er mjög mismikil milli ára, állinn vex mjög hægt við þær aðstæður sem hér eru svo numið getur áratugum. Fyrri veiðar, meðan stofninn var stærri en nú er, hafa sýnt að með veiði hefur gengið getur mjög hratt á veiðistofninn. Taka má undir að þörf sé á frekar rannsóknum á vistfræði álsins hér á landi.

Í innsendum athugasemdum er m.a. talið að vegna vafa um stofnstærðir og veiðipól séu takmarkanir óþarfar. Þeirri röksemdafærslu má einnig snúa við og að állinn verði látinn njóta þess vafa.

Í lögum um lax- og silungsveiðar (20. gr) segir: *Veiðifélög eða veiðiréttarhafar, þar sem ekki eru veiðifélög, skulu setja nánari reglur um veiðitíma og veiðitakmarkanir í einstökum veiðivötnum. Slíkar reglur, nýtingaráætlun, skal Fiskistofa staðfesta að fenginni umsögn Hafrannsóknastofnunar. Sinni veiðifélög eða veiðiréttarhafar ekki þessari skyldu sinni getur Fiskistofa, að eigin frumkvæði, sett slíkar reglur. Í slíkum reglum skal m.a. kveðið á um tíma- eða staðbundnar friðanir áls og gerð og frágang heimilla veiðitækja.* Fiskistofa hefur staðfest að engar nýtingaráætlanir fyrir álveiði hafi verið gerðar.

Í reglugerðinni er gert ráð fyrir að veiðiréttarhafar geti sótt um undanþágu frá veiðibanni gegn því að gefa upp veiðiskýrslur um álveiði. Þannig verði nýting áls til eigin nota eftir sem áður heimil og

möguleg og réttur til veiða enn til staðar enda fylgir veiðiréttur landi. Með undanþáguákvæði reglugerðarinnar fáist frekari upplýsingar um umfang veiða, veiðinýtingu og útbreiðslu áls. Komi í ljós að mat á stöðu álastofnsins og nýtingar hans sé annað en talið hefur verið, út frá fyrirbyggjandi gögnum, verður hægt að endurskoða reglugerðina byggða á styrkari forsendum. Sama á við ef álastofninn réttir við og veiðiþol stofnsins eykst á nýjan leik.

Með reglugerðinni nást nokkur mikilvæg markmið. Nýting áls verður á höndum veiðiréttarhafa sem bera ábyrgð á nýtingu. Frekari upplýsingar fást um ástundun, afla og úrbreiðslu sem síðan getur orðið mikilvæg undirstaða þess að hægt sé að rannsaka vistfræði og veiðiþol stofnsins frekar. Komið er til móts við tilmæli alþjóðastofnana um að setja reglugerðir til verndar álastofnum á meðan það ástand varir sem nú er varðandi minnkandi stofnstærð og veiðiþol. Sú reglugerð sem fram er kominn er í anda varúðarreglu og í samræmi við ábyrga stjórnun fiskveiða.

Virðingarfyllt,

Guðni Guðbergsson

Sviðsstjóri ferskvatnslífríkissviðs Hafrannsóknastofnunar